

Zápis ze 74. jednání KHV

Zápis ze 74. jednání KHV konaného dne 9. 3. 2015 od 14:00 hod. na Úřadu vlády ČR.

Jednání se zúčastnili: prof. Ing. Jiří Málek, DrSc. (předseda), prof. RNDr. Zdeněk Němeček, DrSc. (místopředseda), RNDr. Miloslav Frýzek, prof. RNDr. Tomáš Opatrný, prof. prof. Ing. Josef Psutka, CSc., Dr., Ing. Jaroslav Doležal, CSc., dr.h.c. (host), doc. RNDr. Karel Oliva Dr. (host), Mgr. Arnošt Marks (host), Ph.D., Dr. Ing. Luboš Sychra (host), Mgr. Ing. Kateřina Miholová (host), Ph.D., PhDr. Jiřina Nováková, Ph.D. (tajemník komise vz.).

Komise byla usnášeníschopná.

Z jednání byli omluveni: PhDr. Martina Hábová, prof. Ing. Michal Hocek. CSc., prof. MUDr. Cyril Höschl, DrSc., FRCPsych. a prof. PhDr. Lenka Rovná, CSc.

Pro jednání Komise byl předem navržen program.

Podklady pro jednání Komise byly rozeslány e-mail dne 5. 3. 2015.

Projednávané body:

1. Zahájení, schválení návrhu programu [74-1-předseda]
2. Informace z 301 a 302. zasedání Rady [ústní informace – předseda]
3. Realizace Metodiky 2013
 - a. Aktuální stav výpočtu Hodnocení 2014 [ústní informace – ředitel odboru D. Ing. Sychra]
 - b. Uplatnění záporných bodů [74-3b - tajemník]
 - c. Provedení Hodnocení v roce 2015 [písemný materiál není uvolněn – předseda]
 - d. Kafemlejnec se loučí – článek v Respektu [74-3d-předseda]
4. Projekt IPn a Metodika 2016 [ústní informace – předseda]
5. Metodika 2016+
 - a. Příprava principů nové metodiky [ústní informace – předseda]
 - b. Harmonogram přípravy nové metodiky [74-5b – tajemník]
 - c. Návrh na zařazení oborů Ošetřovatelství do oborové skupiny SHVc [74-5c-předseda]
6. Různé
 - a. reakce děkana MFF, prof. RNDr. Jana Kratochvíla, CSc.
7. Závěr

ad 1) Zahájení

Jednání zahájil předseda, který omluvil nepřítomné členy Komise. Následně předseda seznámil členy Komise s návrhem programu jednání. Program jednání byl členy Komise odsouhlasen a bylo konstatováno, že komise je usnášeníschopná.

Komise pro hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů Rada pro výzkum, vývoj a inovace

ad 2) Informace z 301 a 302. zasedání Rady

Předseda podal informace o jednání 301 a 302. zasedání Rady v lednu a únoru 2015. 301. Zasedání Rady bylo zaměřeno na otázky rozpočtu, kde by mělo dojít k významnému navýšení prostředků na RVO; na 302. zasedání Rady byl projednáván návrh tezí nového zákona ve vztahu k předpokládanému novému úřadu.

Informace o 301 a 302. zasedání Rady byly doplněny náměstkem Marksem, který širěji pohovořil o problematice financování, otázkách hodnocení a vztahu k IPn metodice.

Prof. Opatrný poznamenal, že jako místopředseda Rady vysokých škol vnímá ze strany vysokých škol rostoucí nespokojenost kvůli stále odkládanému hodnocení výsledků 2014. Připomněl, že u vysokých škol má toto hodnocení dopad nejen na institucionální podporu na rozvoj výzkumných organizací, ale též na alokaci účelové podpory na specifický vysokoškolský výzkum a na příspěvek na vzdělávací činnost podle koeficientu K. Zástupci vysokých škol to vnímají jako problém způsobený úřadem vicepremiéra Bělobrádka. Prof. Opatrný uvítá, když bude moci kolegům z RVŠ vysvětlit skutečnou příčinu tohoto problému a tlumočit ujištění, že problém bude rychle vyřešen.

Dále bylo s náměstkem Marksem diskutováno financování velkých infrastruktur. Prof. Opatrný vznesl dotaz, kterých infrastruktur se problém týká a zda je opravdu nutné jej řešit úpravou režimu RVO. Dotázal se, zda by tato problematika nemohla být řešitelná jen technickou novelou zákona 130/2002 tak, že by v § 3 odst. 2 byla zakotvena možnost poskytovat účelovou podporu na infrastrukturu (tedy nejen na „velkou infrastrukturu“). Tímto způsobem se zvažovalo řešit např. problematiku financování elektronických informačních zdrojů. Prof. Psutka poznamenal, že z hlediska principů nového zákona vypadá v rámci financování center možnost získávat granty GA ČR a TA ČR. K tomuto náměstek Marks uvedl, že se toto týká pouze center, která nemají vlastní výzkum a fungují jako servisní organizace. Ředitel Sychra dále uvedl, že smysl uvedeného principu je v zamezení kumulaci podpor na stejnou věc.

Náměstek Marks uvedl, že debata o novém zákonu bude trvat ještě přibližně 2 měsíce a je nezbytné respektovat evropská pravidla financování podpor. K návrhu nám. Markse hodnotit každoročně část institucí namísto hodnocení všech institucí najednou každých 5 let se prof. Opatrný dotázal, zda to nepřinese tu nevýhodu, že se každým rokem budou hodnotit všechny obory. Jiný možný přístup - hodnotit každým rokem cca pětinu oborů napříč institucemi by mohl tuto nevýhodu odstranit, na druhé straně by to komplikovalo sestavování rozpočtu.

ad 3) Realizace Metodiky 2013

a. Aktuální stav výpočtu Hodnocení 2014

Ředitel Sychra informoval o průběhu veřejné zakázky na Výpočet hodnocení 2014 a uvedl, že veřejná zakázka je připravena k vyhlášení a dle informací z oddělení veřejných zakázek by měla být vyhlášena do konce týdne, nejpozději na začátku týdne příštího. Výpočet by pak mohl být, dle platného harmonogramu, zahájen v průběhu dubna 2015.

b. Uplatnění záporných bodů

Předseda připomenul dohodu o kontrole výsledků se zápornými body tak, aby si KHV bylo jisto oprávněností důvodu postihu.

Náměstek Marks apeloval, aby bylo na společenskovední obory nahlíženo jiným způsobem. Proběhla diskuse nad situací společenskovedních oborů.

Předseda shrnul vývoj vzniku záporných bodů jako snahy postihnout předkládání nekvalitních výsledků, nicméně uvedl, že KHV si uvědomuje rizika spojená s penalizací a proto je připravena výsledky podrobit další kontrole. Uvedené zkontrolované výsledky budou dále schvalovány Radou.

Doc. Oliva uvedl, že v SHVC existují mezinárodní standardy a měřítka kvality, avšak v SHVA neexistují mezinárodní časopisy a v českých časopisech nejsou uvedeny vždy jen kvalitní články. Zde podporuje posílit roli II. pilíře tak, aby se produkovaly pouze kvalitnější výstupy, které budou hodnoceny.

Předseda navrhl, že v souladu s diskusními příspěvky připraví materiál na pracovní jednání Rady.

Komise pro hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů

Rada pro výzkum, vývoj a inovace

KHV požádala tajemníka o zaslání údajů tak, aby bylo možno provést kontrolu výsledků přidělených záporných bodů.

Prof. Opatrný zmínil opakovaná usnesení Rady vysokých škol, která požadují, aby byla nová metodika známa vždy dříve, než jsou uplatněny výsledky, které se podle ní hodnotí. Pokud by došlo ke změně pravidel v průběhu hry, bylo by to vnímáno velmi negativně.

Mgr. Ing. Miholová referovala o provedené kontrole výsledků a především poukázala na nekonzistentní používání kódů a odůvodnění. Dále upozornila, že záporné body nemohou být přidělovány „nefēr“ způsobem a na příliš mechanickou práci s výsledky. Uvedla, že technické provedení hodnocení bylo chybně provedeno a může tak generovat problematické či snad dokonce sporné výsledky.

Předseda reagoval na vystoupení Mgr. Miholové a vyjádřil pochybnost o správnosti tohoto tvrzení. Pokud jsou výhrady k technickému provedení hodnocení či je zpochybňován způsob nakládání s výsledky ze strany členů panelů, je třeba tato tvrzení jasně a fakticky doložit. Databázový systém neumožňoval vložení hodnocení „0“ aniž by bylo zdůvodněno. To je ostatně popsáno i ve zprávách předsedů OVHP panelů (konkrétně například oficiální zpráva předsedy OVHP1, prof. Vorla).

T. Opatrný připomněl, že většina problémů spojených s prací panelů byla způsobena nedostatkem času. Úřad vlády ČR se měl sestavení panelů i organizací jejich práce věnovat mnohem dříve. Pokud se nemáme dočkat podobných potíží i letos, je nutné konat v této věci ihned.

c. Provedení Hodnocení v roce 2015

Předseda shrnul možné cesty realizace Hodnocení v roce 2015, kdy a) bude realizována Metodika 2013 v plném rozsahu, b) bude provedena částečná redukce realizace Hodnocení dle platné Metodiky, přičemž rozsah redukce musí být ještě diskutován, c) budou převzata data z předchozího Hodnocení pro Hodnocení 2015.

Proběhla debata, ve které prof. Opatrný upozornil na skutečnost, že varianty b) a c) vyžadují usnesení vlády. Ředitel Sychra uvedl, že c) je nejméně pravděpodobná varianta, b) je technicky proveditelné a k možnosti a) vysvětlil problematiku a technickou náročnost realizace Panelů, poukázal na kritiku Hodnocení a malou ochotu hodnotitelů se hodnocení účastnit. Prof. Opatrný upozornil, že existuje-li platné usnesení vlády, je třeba konat v jeho smyslu a mělo by být uděláno vše pro jeho realizaci. Doc. Oliva vyjádřil názor, že ani jedna z možností není ideální a bylo by vhodné Metodiku posunout dál. Předseda upozornil na skutečnost, že platnost Metodiky 2013 v tomto roce končí. KHV vyjádřila podporu variantě a).

d. Uveřejněné články týkající se Pilíře II.

Předseda shrnul kritické ohlasy týkající se Pilíře II. a poukázal na reakci vědecké obce na tuto kritiku. Informoval o odpovědi prof. Vorla na článek v Respektu a prof. Opatrného na článek předsedy AV v Lidových novinách. Prof. Opatrný vysvětlil, že z definice Hodnocení musí být 80 % hodnocených nespokojeno se stavem a kritické ohlasy tudíž nejsou překvapivé. Prof. Němeček uvedl, že nicméně chápe, že ti, kdo rozhodují o veřejných financích, musí věnovat pozornost i negativním ohlasům.

e. Nástupnictví databáze ERIH

Metodika 2013 uvádí jako druh výsledku Jneimp článek evidovaný v databázi ERIH. V současnosti však existuje pouze databáze ERIHPLUS, která je "nástupcem" původní databáze ERIH. Významnou změnou proti původní databázi ERIH je zrušení jednotlivých kategorií (INT1, INT2 a NAT) do kterých byly evidované články zatříděny. Z tohoto důvodu nelze přímo použít postup stanovený Metodikou 2013 a je nutné rozhodnout, zda budou pro rok 2014 a 2015 hodnoceny výstupy evidované v databázi ERIH a jakou formou (v jakém bodovém rozsahu) budou takové články ohodnoceny.

Proběhla diskuse a KHV uložila tajemníkovi zaslat počet výstupů z DB ERIH, které se nacházejí v Hodnocení 2013.

Komise pro hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů

Rada pro výzkum, vývoj a inovace

ad 4) Projekt IPn a Metodika 2016

Předseda podal informace k veřejným konferencím proběhlým v souvislosti s projektem „IPn - Metodika“ uskutečněným dne 7. 1. 2015 v Pardubicích a dne 26. 2. 2015 v Brně. Informoval též, že na další jednání KHV bude pozvána prof. Moravcová.

ad 5) Metodika 2016+

a. Příprava principů nové metodiky

Předseda informoval o skutečnosti, že platnost stávající Metodiky 2013 v tomto roce končí a je nutné vytvořit nový dokument Metodika 2016+. Jako jeden z možných scénářů zmínil následující variantu:

- Ve spolupráci projektovým týmem „IPn - Metodika“ (v rámci tzv. Memoranda o spolupráci mezi RVVI a MŠMT) vytvořit pracovní skupinu pro přípravu návrhu Metodiky 2016+, která bude zahrnovat zástupce KHV.
- Navrhnout systém kombinující prvky současné Metodiky a postupů proponovaných týmem „IPn - Metodika“. Základní sběr a zpracování dat prostřednictvím RIV by zůstalo zachováno. Periodicita hodnocení by se prodloužila na dobu 2 let. Do procesu výběru a ustavení panelů by byl zapojen tým „IPn - Metodika“.
- Návrh by bylo vhodné koncipovat a předložit k diskusi a případnému schválení RVVI ideálně do června letošního roku.
- Doporučuje se vytvoření profesionálního útvaru, který se bude systematicky věnovat hodnocení výzkumu v ČR a jeho srovnání se světem (při Sekci nebo Sekretariátu RVVI). Tuto systematickou činnost nemůže nahradit žádný zpravodaj, KHV či jiný poradní orgán.

KHV následně diskutovala principy Metodiky 2016+. V souvislosti s diskutovanou budoucností Pilíře II. prof. Opatrný zmínil, že považuje za důležitý jeho vliv na chování vysokých škol. Výběr výsledků předložených do Pilíře II. vyžaduje diskuse mezi fakultami uvnitř univerzity a též diskuse uvnitř jednotlivých fakult, které stimulují reflexi o úrovni výzkumu na jednotlivých pracovištích. Principy nové Metodiky budou diskutovány na pracovním zasedání RVVI a též dalším zasedání KHV.

b. Harmonogram přípravy nové metodiky

Byl představen návrh harmonogramu přípravy Metodiky 2016+. Proběhla diskuse a bylo konstatováno, že harmonogram je velmi napjatý. KHV vzala harmonogram na vědomí.

c. Návrh na zařazení oborů Ošetřovatelství do oborové skupiny SHVc

Předseda seznámil KHV s podklady pro zařazení oboru Ošetřovatelství do Klasifikace oborů CEP & CEZ & RIV a vysvětlil, že uvedená změna je pro obor Ošetřovatelství pozitivní. KHV s přidělením kódu oboru Ošetřovatelství vyslovila souhlas a upozornila, že uvedenou změnu je nutné schválit na jednání Rady v souvislosti s přípravou Metodiky 2016+.

ad 6) Různé

a. reakce děkana MFF, prof. RNDr. Jana Kratochvíla, CSc.

Byl představen dopis děkana MFF, který deklaruje další spolupráci ve smyslu poskytnutí prostor na MFF pro zasedání KHV i v tomto roce.

KHV vyjádřila potěšení nad spoluprací s MFF a nad skutečností, že další jednání KHV se uskuteční standardním způsobem na MFF.

Komise pro hodnocení výsledků výzkumných organizací a ukončených programů
Rada pro výzkum, vývoj a inovace

b. aktualizace seznamu recenzovaných neimpaktovaných časopisů

Na základě častých dotazů odborné veřejnosti na možnost aktualizace seznamu recenzovaných neimpaktovaných časopisů byla tato otázka diskutována. KHV navrhuje vyčkat na stanovisko Rady ve vztahu k Metodice 2016+

ad 7) Závěr

Předseda poděkoval všem přítomným za jejich aktivní účast na jednání, které skončilo v 17.15 hod.

Příští 75. zasedání se uskuteční v termínu 13. 4. 2015 na MFF UK.

V Praze dne 16. 3. 2015

Zapsal: PhDr. Jiřina Nováková, Ph.D.

Schválil: prof. RNDr. Jiří Málek, DrSc., v.r.